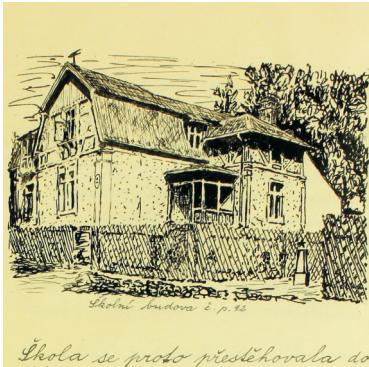


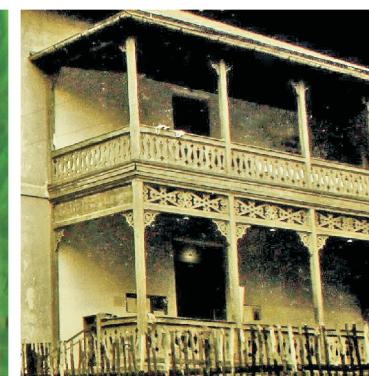
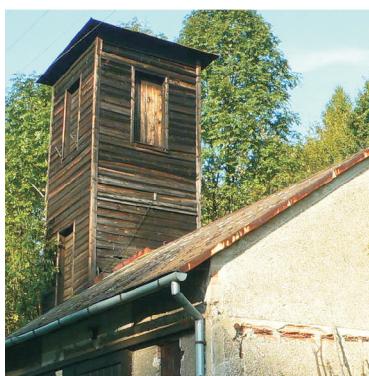
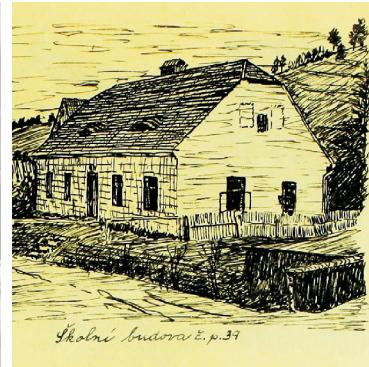
# *Historie školy*

# *Historie Hasičského spolku*

## *Historie Mysliveckého sdružení* *kapitola IV.*



*Škola se proto přestěhovala do*





## HISTORIE ŠKOLY V TRAVNÉ

Když v Travně nebyla ještě školní budova, vyučoval děti nepravidelně kantor z Javorníku Valentin Winkler a teprve od roku 1750 bylo ustanoveno vlastní místo pro učitele. Potřebné prostory dal k dispozici tehdejší šoltys George Friedrich Förster ve své usedlosti. Dotace na učitele byly z výtěžku panského pozemku, který daroval hrabě Filip Gotthard von Schaffgotsch, z výtěžku tří procesí (na Zelený čtvrtok, na sv. Michaela a na posvícení), snop obilí a přídavek 4 a  $\frac{1}{2}$  haléře od každého sedláka. Dále to byl výtěžek ze sumy, kterou věnovali dobrodinci a byl uložen v kostele a výtěžek z malé louky, kterou postoupil šoltys. Dvoutřídní škola obdržela v letech 1927 pokračující třídu. Roku 1828 ji navštěvovalo 82 dětí, které vyučoval učitel s pomocníkem.

Dne 29. června 1839 byla škola, která se začala stavět v roce 1838, slavnostně vysvěcena knězem, školním inspektorem Johannem Karpsteinem von Gurschdorf z Beiseinu, dědičným šoltysem Josefem Schönwiesse, školním dozorcem Josefem Luzem a radním Ignácem Kurzerem.

První kantoři se jmenovali: Johann Gerg Wachsmann (do r. 1875), Josef Wachsmann (do roku 1810), Josef Wachsmann ml. (do r. 1830), Josef Thanhäuser (do r. 1863).

Jako řídící učitelé a řadoví učitelé na jednotřídní obecní škole s pokračující třídou působili: Gustav Nulle, Ferdinand Böse, Adolf Kawik, Johann Krumbholz, Maria Weinhold, Christine Sperlich, Adele Schwarzer, Herbert Springs, Franz Swatschek a Karl Lohner, Anna Winkler jako pomocná učitelka.

Škola sloužila svému účelu ještě po válce, ale jen krátce, ve školním roce 1947/48 a později byla zbořena.

Zdroj: S.Gottwald / H.Pachl a Kronika Travné, str. 3.

### Učitelka a kronikářka Adele Schwarzerová s žáky před hřbitovem v r. 1939

Foto z Jauerniger Heimatbrief 1987, str. 31

Zur Erinnerung für die ehemaligen Schülerinnen und Schüler im Schuljahr 1939 mit der Lehrerin Adele Schwarzer. Recht außen: Lehrerin Adele Schwarzer.

**1. Reihe von links:** (Frauen immer Mädchenname) Elsa Stanke, Lydia Elsner, Christine Rotter, Angela Rotter, Anni Grimme, Edith Korzer, Waltraud Meißner, Gertrud Lux.

**2. Reihe von links:** Else Schubert, Margarete Schubert, Elfriede Rotter, Waltraud Leder, Elisabeth Tremer, Hildegard Menzel, Magdalene Tremer.

**3. Reihe von links:** Waltraud Schönwiese, Elfriede Grimme, Anna Fischer.

**4. Reihe von links:** Franz Kaps, Alfred Schönwiese, Herbert Buchmann, Josef Meißner, Rudolf Grasel, Johann Zappe, Hubert Neumann, Regina Krusche.

## Školní kronika 1945 - 1965

Následující stránky dokládají poválečnou historii školy v Travné, tak jak ji popisuje Školní kronika Travné z r.1947, z fondu Okresního státního archívu Jeseník, zaznamenávající události od roku 1945 až do r.1965, kdy byla škola definitivně zrušena.

Text třicetistránkového rukopisu je věnován povětšinou stereotypnímu popisu zahájení a ukončení školního roku, oslavám MDŽ, MDD, KSČ, VŘSR apod., takže zařazujeme na ukázku reprodukce jen těch originálních stránek, které obsahují zároveň i zdařilé perokresby školních budov a dále výňatky zajímavějších pasáží vztahujících se nějakým způsobem k občanům v Travné a dokumentujících nejen běžný chod školy a tehdejší socialistické školství, ale i obecnou společenskou atmosféru.

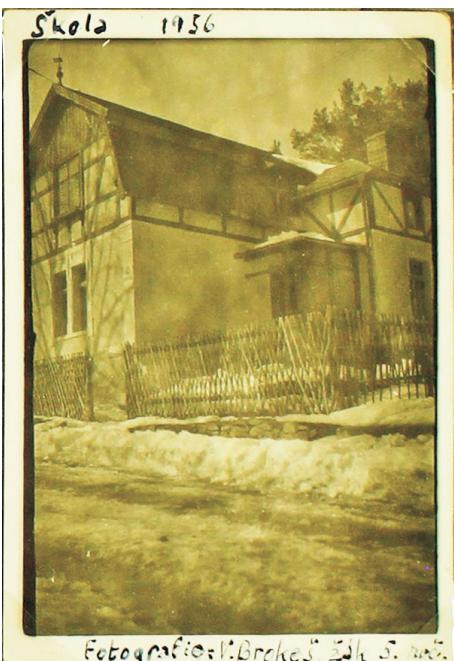
Školní kronika obsahuje také albumové listy s fotkami domů, v nichž postupně sídlila škola, skupinové fotky žáků. Několik fotografií jsme tématicky zařadili do kapitoly o historii hasičského sboru.

### Úryvek z javornické kroniky:

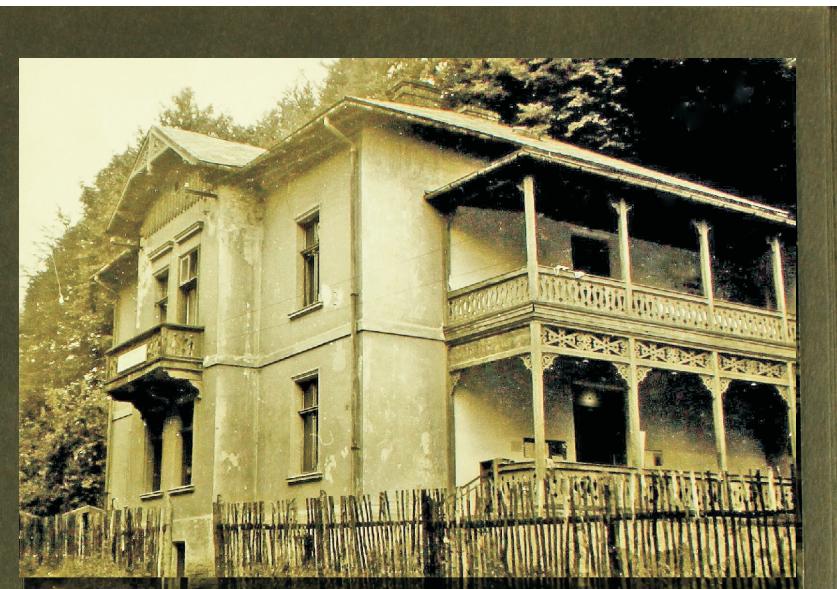
Dne 15. - 16.6.1946 uspořádalo jesenické učitelstvo zájezd do Javorníku a manifestaci na Borůvkové hoře.



Foto před hospodou (č.33) nejspíš z r. 1952 / 53, nahoře zleva M. Zaorálková, soukromé foto není součástí kroniky.



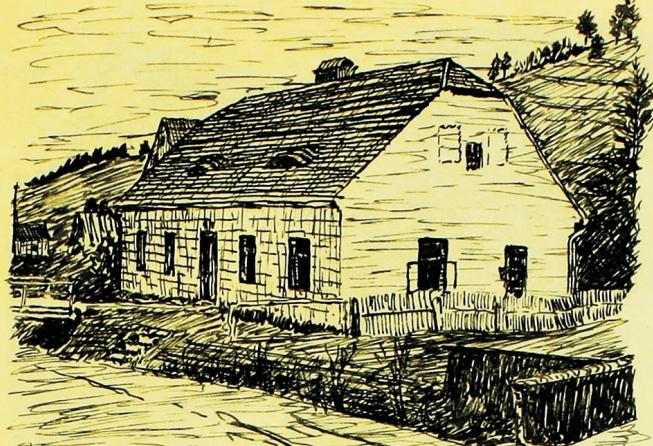
Fotografie z r. 1956 od V. Brokeše, žáka 5. ročníku. Škola tehdy sídlila na č. 92.



č.55



Nová škola - bývalá fara.



Školní budova č.p. 39

1945 ztratila. Školní budova po sránci hygienických požádavků byla už za první republiky nevyhovující. Podle německé školní matriky se zde učilo až 60 žáků.

## Školní kronika 1947 - 1965

**Školní rok 1947.** Děti prvních osídlenců v Travné docházely do školy do Javorníka. V zimě se zemědělci střídali v dovážení školáků. Škola byla v Travné (tehdy ještě Krutvaldě) otevřena až dne 17. března 1947 na základě výnosu zemské školní rady, expozitura v Ostravě 6.1.1947.

Prvním učitelem byl Jaroslav Štěpán, vyučovalo se ještě ve staré škole č.p. 39 naproti hřbitovu. Slavnostnímu zahájení byl přítomen předseda MŠR Julián Kučínský. Počet žáků při zahájení 15, z toho 6 chlapců.

Podle německých pramenů byla v Travné zařízena škola r. 1750. Školní budova č.p. 39 byla vystavěna r. 1839. Učilo se ve třídě o rozměrech  $6,7 \times 5,7 \times 3$ . Německá školní kronika, vedená od r. 1870, se jako věšina jiných německých písemností po roce

Během školního roku se přistěhovalo 5 nových žáků. Školní rok skončil dne 28. července s 20 žáky, z toho bylo 10 chlapců. Při závěrečném hodnocení prospěli všichni žáci.

**Školní rok 1947/48.** Vyučovali Jan Růžička a Oldřich Neděla. Škola přestěhována do budovy č. 55. Dne 30. dubna byla škola v Zálesí zrušena a žáci byli převedeni do Travné.

**Školní rok 1948/49.** Škola se přestěhovala do č. 55. V nové politické situaci po únoru 1948 mnoho nových osídlenců opouštělo Travnu a tak školní rok skončil s 10 žáky.



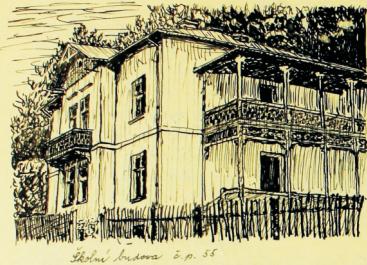
Obec Travna, původní název Krautenthal-Krutvald, se nachází v nejvýchodnějším příčném údolí Krušských hor, dnes nazývaných běžně Javornické hory. Kostel leží v nadmořské výšce 494 m, tj. 200 m nad Javornickou rovinou, do kterého udejství 6 km od Travny. Od Javorníka vede občanská cesta střední hranice do kladské kolonie v Polsku. Hranice se táhne po krátkém pohorí 2 km od Travny. V blízkých dobách se téměř v celém pohoří dovolaly rudy karbonových hornin a dodnes se zde nacházejí opuštěné štolby, na pír v Travně v lesku mezi travnatou ulicí a dříčem. Vzdáleně se obyvatelstvo německé národnosti novovalo téma vyhradně zemědělstvím a lesním pracímu. V Zálesí (původně Valdek) byla v rájovném lomu postavena rafinerka.

V sedmdesátých letech minulého století se stala Travna poulním místem a byl tu vybudován nový kamenný kostel v gotickém slohu. Poulním střediskem se stala kaplička v Mariánském údolí s pramenem měrně radioaktivní vody, jehož význam v našich pohraničních horách několik desítek. V sousedním Landeku za hranicemi vystoupily lázně s čínskou radioaktivní vodou. Tak se stala Travna vyhledávaným letoviskem a vede několika hotelůmi sloučily národnostníkům leži početně i méně ve větší soukromých domech. Za první republiky byla Travna elektrifikována. V Zálesí se bohatí sedláci branili elektrifikaci, která by byla vyrobodila od vykorisťování malorolníku, závislé na jejich benzínových motorech. Tím však také způsobili, že daleko na severní straně byl postaven v elektrifikované Travně, když byl v Zálesí otevřen čedičový lom ve výšce kopce na hranici. Čedič se dopravoval do dílny v Travně na kladskou lanovku, která mohutným obrovskem překlenula údolí mezi původním hřebenem nad Zálesím a silnicí na protylehlém svahu.

Při ohrožení československa v letech 1937-1938 vyzvala všechny nacistické bojovky v celém pohraničí nepohyb. Cílem také po osvobození v r. 1945 bylo původní obyvatelstvo německé národnosti téma východo-polského etnika odsunuto do Německa. Osídlování však bylo nedostatečné pro oddíly letectva Travné a spadající pevnostní podmínky. Při prvních volbách v roce 1946 a klesně při uniových událostech 1948 začala Travna vznášet své politické

**Školní rok 1949/50.** Vyučoval František Klvaňa, který bydlel v Javorníku a do školy denně dojížděl.

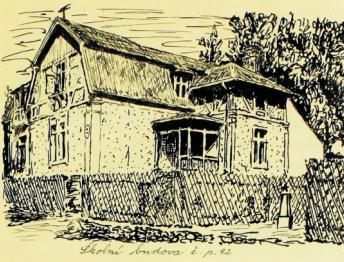
**Školní rok 1950/51.** Vyučoval Jan Mráz, 20 žáků. Škola byla přestěhována do budovy č. 92, kterou uvolnila místní pohraniční stanice SNB.



Školu budova č.p. 55

Školní rok 1948-1949 začal dne 1. září s 18 žáky (7 chlapci) vyučoval Jan Křížík. Počátkem školního roku se škola přestěhovala do budovy č. 55, v které byla dříve ubytovna pro letní hosty. Byla k využití mnohem způsobilější než dřívější škola, měla však menší místnosti. Během roku byly zrušeny žáradly ve střešní krově, kterou zastělala dělová voda a narovnala skořepinu stropu. Ve školním roce bylo vyřízení ranněho avéma epidemii dětských nakažlivých nemocí - v listopadu svatnickami a v únoru přudnicemi. V nové politické situaci po únoru 1948 mnoho nových osidlenec opouštělo Travnou a tak nastal velký ubytovací žáků - přistoupil 1 žák, vyšlo 1 žák. Školní rok skončil dne 30. června s 10 žáky, z toho 5 chlapci.

Školní rok 1949 - 1950 začal dne září s žáky. Vyučoval František Klvaňa, který bydlel v Javorníku a do školy denně dojížděl.



Školu budova č.p. 55

Školní rok 1950 - 1951 začal dne 1. září 1950 s 20 žáky. Vyučoval Jan Mraz. Během školního roku se přistěhoval 1 žák, 1 žákyně se odstěhovala. Školní budova všelmi utvářela záležitosti dělovou vodou, také kvůli zácleně stropu.

Škola se proto přestěhovala do budovy č.p. 92, kterou uvolnila místní poštaření stanice S.N.B. Před rokem 1945 byla v domě ubytovna pro letní hosty. Místnosti v budově byly opraveny pro školu malými rozdíly a malo ryhovanou jiného výběru však nebylo, proběhly všechny prázdné budovy v obci rychle částečně nedostatkem údržby jedna bídla byla umístěna ve dvou místnostech.

Školní rok 1951 - 1952 začal dne 1. září 1951 se 17 žáky, z toho 9 chlapci. Vyučoval Jaroslav Kovařík. Ve školním roce přistoupilo 8 žáků, vystoupili 4 žáci. Školní rok skončil dne 28. června 1952 s 20 žáky, z toho 12 chlapci, 8 dívčat. 2 žáci na konci školního roku nejprispěli. Ve školním roce provedl místní občan Karel Adamec nátěr lavic a dveří za pomocí předsedy MNV, s. V. Klabačky. Zadními dveřmi, které se nezdaly spolehlivě zajíždět a o prázdninách vložovala do školy rezinová osoba a rozházelala předměty v nejblížších městnostech, žádná strata však nebyla zjištěna.



Nova škola čp. 91 (Bachův traktor od r. 1958)

Školní rok 1957 - 1958 jde zahajuje 2. září ještě se staré školní budovou, protože ještě nebyly natěry podlahy v nové budově. Počet žáků 18, do 6 tříd v omítané střední školy v Javorníku odeslo 5 žáků.

9. září provedl zubař technici a jeleníku v projedné ambulanci očekání chápnu žáci školy.

V srdeční 15. září pomohli občané Travné přestěhnout školní nábytek do nové budovy, žáků 16. září bylo možno začít vyučování v nové budově. Drobny inventář přestěhovali žáci s učebním. V nové školní budově zasedli žáci do nových lavic o které se rozdělila škola v Lázních a školou v Travné.

V říjnu způsobila epidemie chřipky velké absenze. V listopadu se situace jistě zhoršila činnou karanténou a provinou a objevily se správnické a správce. Proběhly něco zaváděcí za plánem a nejdříve byly první ročník, ve kterém po delici čas byly oba žáci nemocni.

V listopadu se žáci zúčastnili smuteční slavnosti k úmrtí prezidenta A. Zapotockého a podepsání kondolenčních archiv.

**Školní rok 1951/52.** Začal se 17 žáky, učitel Jaroslav Kovařík. Místní občan Karel Adamec provedl nátěr lavic a dveří za pomocí předsedy MNV s. Václava Klabačky.

**Školní rok 1952/53.** Učitelka Zdeňka Dostálová, 26 žáků. V březnu při úmrtí prezidenta K. Gottwalda se zúčastnili žáci s občany Travné na hranicích společného smutečního shromáždění se zástupci polského obyvatelstva z nejbližších polských obcí.

**Školní rok 1953/54.** Začal s 21 žáky, ředitel Zdeněk Kříž. Zavedením autobusové linky v říjnu

konečně dostali žáci docházející do střední školy v Javorníku, po devíti letech, vhodný dopravní spoj. SRPS uspořádalo pro děti slavnost Dědy Mráze s bohatou nadílkou, na kterou přispěla místní odbočka SČSP částkou 300 Kčs. Celkem byla tato akce tak dobře finančně zajištěna, že mohlo být každé dítě podarováno knihou. Po pololetí nastaly tuhé mrazy, teplota klesala až k -30°C. Led roztrhl vodovodní potrubí ve sklepě.

**Školní rok 1954/55** s 22 žáky, zahájila vedoucí kulturního odboru při MNV soudr. M. Zaorálková.

Ředitel se zúčastnil okresní konference pracující intelligence v Dolní Lipové, kde při diskusi poukázal na špatné kulturní možnosti v odlehlych obcích okresu.

Jeho diskusní zmínka o janáčkovské hudební lokalitě okresu se pak objevila ve Stráži lidu, Svobodném Slově a pak i v krajském pořadu ČRo.

Vnější úpravu budovy dokončili až během září a října brigádnicky s. Klabzuba a s. Kocur natřením verandy a dřevěného obložení zdí. Plechy na střeše natřel až v listopadu s. Vojkůvka.

V říjnu ustaly zájezdy krajského putovního kina do Travné. Aby nahradil mládeži nedostatek hodnotné zábavy, uspořádal ředitel školy s členem pohraniční stráže v Travné, s. Klabzubou, pro mládež šest diafilmových představení.

**Školní rok 1955/56** započal s 22 žáky. Počátkem roku pomohla škola místní farmě ČSSS jeden den při sklizni ovsy. Za vykonanou práci byli všichni odměněni částkou 5 Kčs na jednoho žáka.

Dne 20.ledna byl před třídou žák Joachym Hanke odměněn knihou za spolupráci s orgány veřejné bezpečnosti při dopadení záškodníka.

Počet žáků vzrostl na 31. Obě malé učebny jsou přeplněny lavicemi a hygienické zařízení školy je zcela nedostačující. Občané i správa školy navrhují uspíšit adaptaci nové školní budovy. MNV v Travné jedná s administrací farního úřadu v Javorníku o nájmu bývalé fary v Travné, kde je dnes umístěna stanice pohraniční stráže.

V červnu přidělil ONV osvětové jizbě v Travné promítací přístroj. O prázdninách využili místní osvětoví pracovníci, učitel Kříž a s. Miloš Nepožítek, přístroje k promítání filmů pro mládež.

**Školní rok 1956/57** začal s 33 žáky. Nová školní budova je upravena z bývalé fary č.91, kterou církevní správa pronajala MNV v Travné za uznávací poplatek splatný ročně.

Znovu začalo vyučování v Zálesí dne 14.11.1956 při 9 žácích.

Na MDŽ pomohli dětem z Travné v uspořádání programu žáci osmileté střed. školy z Brna, kteří v té době přijeli lyžovat do

Travné a byli ubytováni ve své zotavovně, v objektu bývalé celnice v Travné.

Budova školy byla předána MNV v Travné zastoupenému tajemníkem s. Nepožítkem koncem srpna. Nátěr podlah byl prováděn brigádnicky s. Nepožítkem. Dodatečně se ještě zjistilo několik závad: vadná elektroinstalace, ucpané vodovodní potrubí, s. Nepožítek se s. Šimou provedl opravu vodovodního potrubí a opravu šamotu kamen v učebnách.



Rok 1953

*Horní řada zleva: 1.učitelka Zdeňka Dostálková, 7. "Dafné",*

*Střední řada zleva: 4.František Popelka*

*Dolní řada zleva: 3. Josef Meissner, 5. Levertis Teocharis, 6. Lída Oravcová, 8. Ladislav Popelka.*

**Školní rok 1957/58**, 18 žáků. Školní rok jsme zahájili 2. září ještě ve staré školní budově, protože ještě nevyschl nátěr podlah v nové budově. Dne 9. září provedli zubaři technici z Jeseníku v pojízdné ambulanci ošetření chrupu žáků školy.

V říjnu způsobila epidemie chřipky velké absence. V listopadu se situace ještě zhoršila černým kašlem, v prosinci se objevily spalničky a spála. Během prvního pololetí se inventář školy rozmnosil o nové gramofonové chassis.

Při oslavách Osvobození 9. května 1958 byla slavnostně otevřena v Travné nová budova MNV s místnostmi pro masové složky v obci. Byla upravena ze staré budovy školy č. 92.

**Školní rok 1958/59** začal s 15 žáky. Pro místní farmu JZD, již se v jarních měsících nedostávalo steliva, shrabali žáci na společné brigádě několik fů suchého listí. Jako každý rok účastnila se škola sběru odpadových surovin s výsledkem 50 kg starého papíru a sběru léčivých bylin. Pro JZD odpracovali žáci celkem 160 hodin shrábáním stelivového listí v březnu, v dubnu vyčištěním jetelišť a luk od kamení a v červnu vypleněním ohnice v bramborách.

Jednotřídku v Zálesí se nyní po třech letech opět přechodně uzavírá.

Tímto rokem se loučím s národní školou v Travné, kde jsem učil celkem 6 let.

**Školní rok 1959/60.** V srpnu roku 1959 jsem převzal školu a inventář školy od Zdeňka Kříže. Školní rok byl zahájen s 15 žáky.

Hned po zahájení školního roku bylo svoláno SRPŠ a zvolen jeho výbor s předsedkyní s. Vlachovou.

**Školní rok 1960/61** byl zahájen obzvlášť slavnostně. Žáci dostali od státu všechny učebnice a učební pomůcky zdarma. Zahájení školního roku se účastnil za VO - KSC s. František. Soukal, který zdůraznil žákům nutnost šetřit se školními potřebami.

Od 1. února byl změněn název školy na Základní devítiletá škola (1.-5.ročník). Škola dodala do sběrny 586 kg starého papíru a 193 kg hader.

Pionýrská organizace pro nepochopení rodičů začala vynechávat. Rodiče nemají taktéž žádné pochopení pro pomoc škole. Na brigády svoláné školou se z rodičů nikdy nikdo nedostavil. Ředitel školy musel proto, aby zachránil zničení školního pozemku domácím zvěřectvem, hlavně kozami, oplotit školní pozemek sám.

Třetí čtvrtletí bylo zakončeno 15. dubna 1961 se 2 propadajícími žáky.

**Školní rok 1961/62** byl zahájen 1. září se 14 žáky. Začátkem června 1962 byly ve škole na výzvu OV ČSPO ustaveny protipožární hlídky mládeže.

**Školní rok 1962/63**, 16 žáků, v důsledku kruté zimy byly pololetní prázdniny prodlouženy až do 18. února. Do školy byl pozván horník JD s. Kaninský, který žákům vyprávěl o práci horníků. Beseda měla velký ohlas u žáků. Dne 16. března byl do školy pozván agronom JZD s. Gatner, který žákům přiblížil práci družstevníků a nabádal žáky k pomoci při různých akcích.

V říjnu 1959 byla ustavena PO a u příležitosti oslav VŘSR byl proveden slib nových pionýrů a jako vedoucí zvolena s. Nepožítková.

V lednu byl předáno jako dar loutkové divadlo, které škole daroval s. Soukal a tím začalo pravidelné nacvičování a hraní divadla. V dubnu a květnu škola upravila školní dvůr a zřídila zelinářskou zahradu, která dříve u školy nebyla.

Množstvím závazků jako sbírání kamení na pozemcích JZD, přípravou krmiva pro zvěř na zimu pomohla škola socialistickému hospodářství.

SRPŠ spolu s občany se pravidelně scházeli a jednou za 14 dní bylo hráno divadlo. Také jednou za 14 dní byl pro žáky promítán film v kině OB Travná.

**Školní rok 1963/64** byl zahájen s 15 žáky, do 1. ročníku nastoupili 4 žáci, 3 chlapci a jedno dívče (Renata Papová, Jaroslav Smolík, Nikos Dimitris, Dimitris Sopranidis).

K oslavě MDŽ si děti připravily dárky pro matky a ředitel s dětmi nacvičil pásmo básní a písni. Májových oslav v Javorníku se zúčastnilo 100% žáků. Žáci si v pracovním vyučování zhotovili mávátka a společně se celá škola zúčastnila i kulturního vystoupení po oslavách.



*Horní řada zleva: 3. Nikolas Papadopoulos, 4. Milada Oravcová.*

*Střední řada zleva: 1. František Vršan, 4. Hana Vršanová*

*Spodní řada zleva: František Oravec, Josef a Dušan Kocurovi, Josef Vršan, Filipčíková Antonie.*

*Fotografií poskytl N. Papadopoulos.*

Také oslavy MDD, které se konaly 31. května proběhly velmi úspěšně. Děti v družné zábavě strávily celé odpoledne. Byly pořádány různé závodivé hry, střelnice, kolo šestí a jiné zábavy o ceny.

**Školní rok 1964/65** byl zahájen 1. září s 10 žáky. 11. září byla ve škole konána schůze SRPŠ za účasti předsedy MNV s. Peterky, předsedy školní a komise

s. Kučery a ředitele ZDŠ Javorník s. Hrazdíry.

Na programu schůze byl návrh na zrušení školy v Travné. Návrh se nesetkal s úspěchem. Rodiče si však nepřáli zavření školy. Škola v Travné tedy nadále zůstává.

Dne 15. září byl získán nový pionýrský vedoucí s. Nikolaj Giamov, Makedonec, je po obrně invalidní a projevil zájem o vedení pionýrů. Schůzky byly stanoveny na pondělí a pátek. První schůzka vyzněla velmi dobře. Postupně však zájem v Pionýru, vinou rodičů, ochabl. Rodiče nemají pro pionýrskou organizaci pochopení. Vzal jsem si za úkol přesvědčit rodiče o významu pionýrské organizace.

Po osobní návštěvě rodičů se docházka do schůzek zlepšila. Asi po jednom měsíci však zájem o Pionýra znova ochabl. Odstěhováním vedoucího se pionýrská organizace opět rozpadla.

Přechodem žáků 4. třídy na ZDŠ do Javorníku a vystěhováním jedné rodiny do Řecka by vyučování ve školním roce 1965/66 navštěvovalo jen 5 žáků. Není také reálná naděje, že do obce se přistěhuji nějaké rodiny a tak ve výhledu do roku 1975 by školu navštěvovalo jen 3 až 5 žáků. Také výuka žáků, převážně řecké národnosti je obtížná a přechod na úplnou ZDŠ v Javorníku by byl žákům prospěšný.

Závěr schůzky proto také vyzněl souhlasem koncem školního roku 1964/65 školu v Travné uzavřít.

Zrušením školy bych, po 6 letech práce na jednotřídice v Travné, přešel na ZDŠ Javorník. Šest let je doba, kterou ze všech ředitelů jsem vydržel jen já a s. Zdeněk Kříž.

Školní rok 1964/65 byl zakončen dne 30. června 1965. Na škole jsou dva propadající žáci a oba řecké národnosti. Žáci propadají v JČ a M. Tito žáci stejně jako jejich rodiče nejeví zájem o školu a děti do školy posílají jen proto, že je povinná školní docházka a že se rodiče nemusí půl dne o své děti starat.



## Školní rok 1959/60

### Horní řada zleva:

Zdeněk Klabačka, František Oravec, Jan Vršan, Jan Filipčík, Nikolas Papadopoulos.

### Střední řada zleva:

Kira Jankulisová, Zdeňka Kocurová, Hana Vršanová, Alena Vlachová, Františka Filipčíková, František Vršan, Antonie Filipčíková.

**Spodní řada zleva:** Josef Vršan, Josef Kocur, Karel Vršan, Milan Kocur, Dušan Kocur, Božena Sokolová.



## Školní rok 1960/61

**Horní řada zleva :** Zdeňka Kocurová, Františka Filipčíková, Alena Vlachová, František Oravec, Statis Sopranidis.

**Střed. řada:** Milan Kocur, Josef Vršan, Frant. Filipčík.

**Spodní řada:** Karel Vršan, Dušan Kocur, Josef Kocur, Božena Sokolová, dítě vpředu Děvana Znojilová.



Rok 1954, ředitel Zdeněk Kříž.

## Školní rok 1959/60 pionýrská skupina

### Fotka vpravo nahoře

**Horní řada zleva:** Kira Jankulisová, Nikolas Papadopoulos, Jan Vršan, Antonie Filipčíková.

**Spodní řada zleva:** Zdeněk Klabačka, František Oravec, Hana Vršanová, Alena Vlachová, Františka Filipčíková.



## Školní rok 1955

Ředitel Zdeněk Kříž.

**Horní řada zleva:** 4. "Dafne"

**Střed. řada zleva:** 1. Lenka Klabačková, 5. Lefteris Teocharis

**Dolní řada zleva:** 1. Věra Burešová, 3. Hana Popelková



## **Historie hasičského sboru v Travné**

*Freiwillige Feuerwehr  
Krautental*

Také v Travné byli v dřívějších dobách protipožáru zcela bezmocní. Měli pouze vodou naplněné nádrže na malé požáry. Na patrona hasičů, sv. Floriána, ke kterému se modlili, nebylo spolehnutí.

Když došlo v r. 1899 k velkému požáru, kdy shořel skoro celý vodní mlýn (na místě, kde stojí pozdější hájovna, č. 52), začalo se jako všude uvažo-



Vlevo: foto neznámého hasiče.

vat o založení hasičského sboru, který byl založen 23.června 1905.

Prvním velitelem byl rolník Wilhelm Stefan a jako trubač Franz Franke. Dne 21. června 1907 byla vysvěcena nová hasičská stříkačka. Velitelem byl Wilhelm Hoheiser. Svěcení spolkového praporu proběhlo 28.června 1931.

Dalšími veliteli hasičů byli: Adolf Poppe - rolník, Viktor Springer - hospodský, Alois Leder a Hermann Fischer. Sbor měl vždy kolem 30 členů.

Zdroj: L.Gernot/ K. Wolf-Jauernig und Umgebung

Svěcení hasičské zbrojnice v r. 1929.

### **Wiehe des Spritzenhauses 1929**

Sitzend von links nach rechts: Elsner Heinrich, Stefan Wilh., Frau Franke, Frau Zappe, Kommandant: Leder Alois, Korte Josef, Frau Elsner; Frau Tremer, Krusche Heinrich, Schubert J.

Fauerwehrmänner von links nach rechts: Hornist: Exner Max, Fischer Rudolf?, Elsner Hans, Fischer Rich., Rischer Josef, Poppe Emil, Leder Josef, Exner H., Spiller Fritz, Langer Albert, Grasel Stefan, Grimme F., Grimme Josef, Fischer Hermann, Meissner Emil, ?, Grimme H., Elsner Joh., Grasel Josef, Ludwig Paul, Schnabert Alois, Spiller Josef, Rischer Albert.

Mitte stehend: 2 Gäste und Schriftführer Oberlehrer Kawik.

## Prapor hasičského spolku Feuerkehr Krautenwalde

Reprezentativní hedvábný dvoubarevný prapor je oboustranně vyšíváný hedvábnou zlatožlutou nití a obalemován zlatými třásněmi

Uprostřed praporu se nalézá oválná detailně vypracovaná výšivka se zobrazením patrona hasičů, sv. Floriána s jeho atributy.

Nyní se prapor nalézá se ve fondu muzea v Javorníku.

Na rubové zelené straně je nápis:

Gott zur Chr'  
1905 1931  
dem Nächsten zur Wehr!

Součástí praporu je také hedvábná oboustranná zelenočervená zástava či šerpa s vyšíváným zlatým nápisem patrně od donátorek: Von den Fahnen Pafinnen Emilie Liemer, Martha Korte, Emilie Scholz 28.6.1931.

Na žerdi je také zavěšeno 5 stuhami:

**1. červená se zlatými písmeny:** Fahnen Weihe Wildschütz am 19. Juli 1931.  
Překlad: 60 let od slavnostního založení Hasičského spolku v Překlad: Posvěcení praporu, Vlčice, Javorníku).  
19. června 1931.

**2. červenožlutá stuha s černými písmeny:** 60. Jähr Grundungsfest der Freiw. Feuerwehr Jauernig Stadt 2. Hasičského sboru v Uhelné. Juli 1933.



Překlad: 60 let od slavnostního založení Hasičského spolku v Překlad: Grinnerung an die Motor Spritzenweihe der Freiw.

Feuerwehr Sörgsdorf an 5.Juni 1932.

Překlad: Na památku posvěcení motorové stříkačky dobrovol. Hasičského sboru, Uhelná, 5.června 1932.



5. červená stuha se žlutým lemováním a zlatými písmeny:  
Zur Grinnerung an die Wahnenweihe Freiwilliger Feuerwehr  
Barzdorf 16. Juli 1933.

Překlad: Na památku Posvěcení praporu dobrovolného  
Hasičského sboru, Bernartice, 16.7. 1931.

Na lícové červené straně praporu je nápis **Freiwillige Feuerwehr Krautenwalde** - Dobrovolný hasičský spolek Krautenwalde, uprostřed s vyšíváným emblémem složeným ze dvou sekýrek, žebříku s háky, hasičské přilby, trubky a hadice s proudnicí, v rozích praporu jsou dubové trojlisté ratolesti.



Detail mosazné makovice na dřevěné dvoudílné žerdi se špicí ve tvaru stylizovaného plamene s vyrytým olemováním po obvodu a rytinou plamenů.

Uprostřed je plastický reliéf hasičské přilby a dvou hasičských sekýrek svázaných stuhou.



## Hasičský bál bez kapely

O přátelském soužití Čechů a Němců vypráví i tato veselá historka převzatá z časopisu *Jauerniger Heimatbrief* - 1997 z vyprávění Anny Heinelt.

Tato historka se přihodila o karnevalu v r. 1929 nebo 1930. V hostinci Heinelt býval každý rok hasičský bál a vždy hrála javornická městská kapela. Bál začínal vždy v 8 hodin, ale tento večer bylo již skoro osm a hudba nikde.

Muzikanti přicházeli vždy o hodně dříve, takže oba velitelé hasičů - L. a K. měli velkou obavu, co se asi stalo. Po nějaké době se však vysvětlilo, že oba

velitelé se nedomluvili a muzika nebyla objednaná. Jeden spoléhal na druhého a každý teď tvrdil: "Ty jsi přece vždycky objednával muziku!" Nastalo hrozné ticho, jehož svědky byli jen pan Heinelt, paní Heineltová a český vrchní strážmistr.

Co si teď ale počít? Tu jeden z činovníků si povzdechl: Kdybychom měli alespoň dva houslisty, s doprovodem na klavír by jim už vypomohl Paul Ludwig, kovář a varhaník.

Český vrchní strážmistr, velice solidní muž, který znal dobře všechny lidi a také zdejší poměry řekl: Já vám rád pomůžu, jeden z mých mužů hraje na housle. Ten byl ale už nahoře na sále, kde všichni čekali na tancovačku a netušili jaká prekérní situace nastala...

Mladý strážmistr byl zavolán dolů a dotázán, zda by to zvládnul s houslemi. Neřekl ne, už proto, že nadřízený předem počítal s kladnou odpovědí.

Nyní ale nastal další problém - kde sehnat instrumenty a noty? Ředitel školy utíkal domů, aby přinesl svoje housle a my jsme také měli jeden nástroj doma. Budeme hrát jen kousky, které umíme, všeobecně známé melodie, rozhodl Ludwig. Bylo štěstí, že oba strážmistra nebyli v uniformě, a tak s několika minutovým zpožděním mohl bál začít.

Tehdy neexistovalo žádné Boogie-Woogie ani Cha-cha. Prvním kouskem, který muzikanti zahráli byl pěkný pomalý valčík, bez not a bez jediné zkoušky.

Nikdy předtím ani potom se netančilo tak dlouho jako tehdy. A také žádný jiný bál nepřinesl takový výtěžek, neboť výpomocní muzikanti z nouze, hráli zadarmo. Někteří lidé se ani nedozvěděli, co se událo před báletem a nikdo si nestěžoval, že mohla být lepší muzika.

Přeložila Renata Sedláková



Motiv reliéfu s helmicí ze špice žerdi praporu.



Zleva : Jan Pap, dolní řada František Soukal a Edvard Just.

## Hasičský sbor v Travné

Z dokumentů MNV  
Travná zpracovaných  
M. Neugebauerovou  
vyplývá, že Sbor dobrovolných hasičů byl  
obnoven v létě 1945 a jeho náčelníkem byl  
Josef Meissner.

Po odsunu Němců  
byl však sbor zrušen  
pro nedostatek českých  
členů a k jeho  
obnově došlo patrně  
až v r. 1951.



Obě horní fotky i následující zmínka o hlídkách jsou převzaty ze Školní kroniky v Travné. Vzadu hlava Idy Meissnerové, 1. zprava Vlasta Kubíková, ostatní ženy neidentifikovány.



## Hromadná fotka hasičů z Travné a Zálesí (Okolo roku 1962)

Horní řada zleva: **Edvard Just**, p. Hanke, Gottfried Gottwald, František Valášek, Gerhard Seipelt, Novák, **Josef Švec**, Rudolf Rapaň, Erich Lubojacký, ?? ? **Jan Pap**, pod ním Schiedeck, Kaninský, **Václav Novák**, **Meneláos**, **Kubíček**.

Spodní řada zleva: **Marie Zaorálková**, Stefan Hackenberg, Helmut Hanke, H. Zappe, Růžena Zappová, ??? **Eva Oravcová**, ??? **P. Huček**.



Dnes je objekt bývalé Hasičské zbrojnice soukromým majetkem, slouží jako sklad.

### Velké požáry na Travné:

**1899** dolní mlýn č. 52; **1908** statek zemědělce Franze Rischera č.22  
**1909** škola; **1910** hospoda v Mariánském údolí  
**1925** stodola Wilhelma Frankeho a dům Emila Reinholda  
**1931** dům Heinricha Langera; **1936** dům Heinricha Rottera

### Historie hasičského sboru v Travné

Německý hasičský sbor byl založen v roce 1910\*. Opatření proti ohni u německého sboru nejsou známa. Sbor vlastnil zděnou hasičskou zbrojnici postavenou v roce 1914, sušárnu a hadice měl sbor také. Dřívější potahovou stříkačku změnili v r. 1940 za motorovou (DKV). Český hasičský sbor ustavili v r. 1950. Nechvalně známý byl požár v obci, když v r. 1972 po plesu hasičů shořel hostinec v Travné. Škoda 40.000 Kčs. V současnosti se sbor sloučil s SDH Javorník.

Zdroj: Příspěvky k dějinám požární ochrany okresu Šumperk, 1997.

\*Pozn. vyd. hasičský sbor byl založen již v r. 1905.



Dobrovolní hasiči z Travné a Zálesí na fotce ze 70. let. Zleva: Eduard Urbanič ml., František Švec, Josef Meissner, Helmut Hanke, Ladislav Zapletal a Karel Adamec.

### Dobrovolní hasiči v Travné

Za starých časů měli lidé na půdě kbelíky s vodou a bedny s pískem. Při požáru utvořili řetěz a podávali si kýble s vodou z potoka a tak hasili požár. Bylo třeba utvořit skupinu dobrovolných hasičů. To se stalo 23.7. 1905 a prvním velitelem byl zemědělec Franz Franke (pozn. vyd. podle L. Gernota/K. Wolfa byl velitelem Vilhelm Stefan a Franke trubačem, liší se i data vysvěcení stříkačky).

V roce 1907, 21. července následovalo zasvěcení nové stříkačky.

Teprve v roce 1929 proběhlo zasvěcení nové hasičárny, která byla postavena již před I. svět. válkou, ale nebyla ještě vybavená.

Roku 1930 slavili 25. výročí založení hasičského sboru bylo zasvěcení spolkového praporu. Dobrovolní hasiči se zúčastňovali při všech veřejných akcích, oslavách, pohřbech, poutích a také drželi čestnou stráž na hřbitově o Svátku všech svatých.

Zdroj: Paul Schiedeck, Jauernier Heimatbrief

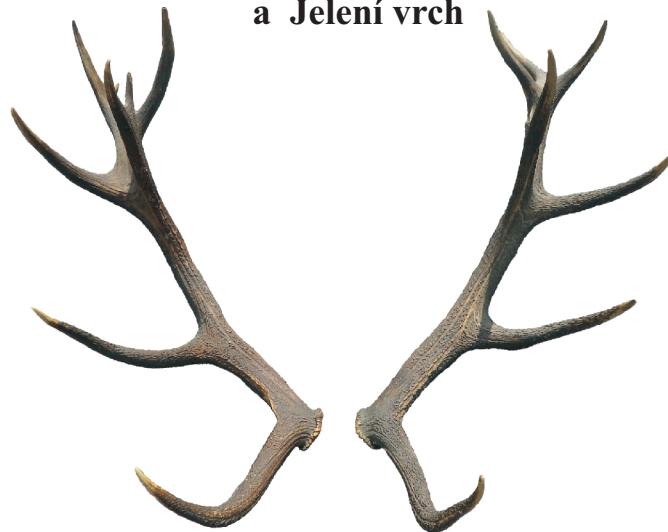


Členové mysliveckého sdružení Jelení vrch  
Zdeněk Juřík a Stanislav Veselý.



Nikolaj Giamov, zálesák, tramp, malíř

## Myslivecké sdružení Travná a Jelení vrch



Shozy jelena nerovného šestnáctéraka z Travné 1986, nález Stanislava Veselého.

Myslivecké sdružení Travná bylo založeno v roce 1954, předsedou byl Měkyna, hospodářem Plachý, po něm Josef Kasaj a hospodářem v letech 1976 až 1981 Narcis Zemánek. Členy byli: Stanislav Veselý, Zdeněk Juřík, Vilém Šiller, Emil Sokola, Josef Vršan, Štefan Hackenberg, František, Josef a Ladislav Oravcoví, Květoslav Fojtek a František Filipčík.

Honitba zahrnující zhruba katastr Travné a Zálesí měla zhruba 740 ha, roční výřad byl 12 kusů vysoké zvěře a 12-15 ks srncí zvěře. Nejlepší jelení říje byly na tzv. Langráku, na místě někdejšího Langerova statku za uranovým dolem na Zálesí. Ještě i v 60. letech se zde vyskytovalo 5 kusů tetřívků, v r. 1975 byl zastřelen "U smrku" i zatoulaný kamzík.



S. Veselý s uloveným kancem před hasič. zbrojnictví. Vycpaná hlava s fajskou se stala nedílným inventářem Pohostinství č. 28.



Hledání jeleních shozů bylo oblíbené i u nemyslivců, v pozadí dům č. 22.





Obálka mysliveckého časopisu, nález v Travné.

vycházely jen v noci." Budeme je muset zastřelit", prohodil žertem předseda družstva. A tak když jednoho dne nás nejmenovaný myslivec E.S., natrefil v lese na milé jalovice, bez váhání je skolil dobře mírenými ranami. "To jsem zvědav jakou dostanu odměnu", pravil, když oznámil svůj úlovek. Odměna na sebe nenechala čekat, maso se v horkém dni zkazilo a tak dostal pokutu a posléze mu byl odebrán i zbrojní pas. Ještě horší pro něj však bylo, že se stal na dlouhou dobu terčem ironických dotazů a posměšných poznámek.

### Myslivecké sdružení Jelení vrch

Vzniklo 14.5.1981 sloučením více honiteb, včetně Travné, sahalo až k Bílé Vodě mělo 4500 ha. 56 členů ročně ulovilo 100-115 kusů jelení zvěře.

V současnosti je myslivecké právo přiznáno majitelům půdy, povinné členství v mysliveckých spolcích bylo zrušeno.

Pozn.vyd. Sepsáno podle výpovědi Narcise Zemánka a Zdeňka Juříka.

K jistému členovi MS z Travné se váže jedna humorná historka, která však měla pro aktéra neblahé důsledky. Stalo se, že v Travné zdiavočely tři jalovice a nebylo možné je odchytit, přes den se ukryvaly někde v lesích a na louky

MYSLIVECKÉ SDRUŽENÍ	
Organizace	Jelení vrch
SÉRIE	DA
se sídlem v Lovorníku	
Přijato (od) <i>Vorel 97</i>	



Pasovací řád pro MS Travná od F. Stoupala.